

неприятно, омразно, нечисто, нежелано и т. н. Следователно тази атрибутивност на ромската митология (специално за дефинитивността на демонологията) вероятно би трябвало да ни подсказва за известно парциално или тотално прекъсване в митологичния континуитет на циганите, за дискретност в пространствено-темпоралните територии, в които са се развивали или от които са се запазили съответни митологични конструкции и т. н. В този смисъл по всяка вероятност предстоят много изследвания, които да открият и обяснят характера, особеностите и мащаба на съхраненост и приемственост на архаични и митологични концепти, иманентно и исторически присъщи на прародината Индия, или пък за тяхното тотално заличаване и премахване от приливните вълни на историческото време, на етнокултурните и етнорелигиозните напластявания и утаявания в циганската митологична повествователност.

Космогоничните картини на ромската митологична рефлексия и перцепция представят различен инструментализъм в присъствието и проявата на духовете, **населяващи всеки от трите свята**, особено на тези от средния и от долния. Тъкмо подземните обитатели били най-страшни, най-коварни, най-изкусителни, от тях можело да се очакват невъобразими беди и страдания. Затова и всяка среща с тях трябвало да се избягва, да се предусещат нейните очертания. Що се отнася до духовете – жители на средния свят, светът на природата и човешкото общество, то те не представлявали такава напаст. От тях не можело да се очакват смъртни опасности за хората, доколкото не носели непреодолими и непредотвратими беди. Те съществували в общото пространство на средния свят съвместно с хората, но по особен, неутрален начин. Единствено когато хората с нещо ги предизвиквали, оскърявали, когато престъпвали границите на интуитивно дефинираните човешки и принадлежащите на духовете територии, само тогава и там те си отмъщавали на виновните.

Разбира се, груповата плуралистична ромска екзистенция е причината за сакрализирането на едни и профанизирането на други природни духове в рамките на дефинираното групово духовно и битийно пространство. На това били подчинени и разнообразните култово-обредни практики на съответните групи, депозиращи и осъществяващи своите отношения към конкретни природни духове.